

UZASADNIENIE

W dniu 23 stycznia 2018 r. M. M. złożyła do Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec radcy prawnego M. K. (1) zarzucając radcy prawnemu postępowanie sprzeczne z prawem i zasadami etyki radcy prawnego, to jest naruszenie art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych i art. 38 ust 2 i 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Motywem złożenia ww. wniosku był konflikt pomiędzy komplementariuszkami spółki Biuro (...) (...)T. (...). (...) spółka komandytowa M. M. i S. T. a komandytariuszami M. K. (1) i S. (...). Spór pomiędzy wspólnikami powstał w 2016 r. w związku z wypowiedzeniem przez M. M. i S. T. umowy spółki oraz umów współpracy. W dniu 7 czerwca 2017 r. odbyło się spotkanie pełnomocników skonfliktowanych stron, w którym brał udział radca prawny M. K. (1). Podczas spotkania radca prawny M. K. (1) zażądał dla siebie oraz S. (...) po 400 000,00 zł (lub po 500 000,00 zł w ratach) w terminie 3 dni. Radca prawny M. K. (1) zagroził, że jeżeli w tym terminie komplementariuszki nie zapłacą złoży zawiadomienie o popełnieniu przez komplementariuszki przestępstwa. Roszczenia miały stanowić zadośćuczynienie za wypłacone przez spółkę wynagrodzenia na rzecz komplementariuszek za świadczone przez S. T. i M. M. usługi księgowo na rzecz klientów spółki. W ocenie zawiadamiającej roszczenia były całkowicie bezpodstawne, o czym osoba wykonująca zawód radcy prawnego powinna wiedzieć. Do wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego zostały załączone dokumenty, których treść przedstawia w szczególności przebieg spotkania z dnia 7 czerwca 2017 r.

W dniu 6 marca 2018 r. M. M., jako osoba zawiadamiająca, została przesłuchana w charakterze świadka.

Następnie, w dniu 19 marca 2018 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. postanowieniem wszczęła dochodzenie (sygn. akt: RD 14/18) w sprawie możliwości dopuszczenia się przez radcę prawnego M. K. (1) przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity z 2017 r. poz. 1870 z dnia 15 września 2017 r. ze zm.) w zw. z art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu ustalonym uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z art. 191 § 1 kodeksu karnego w ten sposób, że w dniu 7 czerwca 2017 r. (...) W. groził wszczęciem postępowania karnego celem zmuszenia komplementariuszek spółki Biuro (...) (...)T. (...). (...) spółka komandytowa, w której był komandytariuszem, M. M. i S. T. do zadośćuczynienia - w ocenie tych osób bezzasadnemu - roszczeniu M. K. (1) o zapłatę kwoty 400 000,00 zł jednorazowo lub 500 000,00 zł w ratach, tytułem wyrównania rzekomej szkody wyrządzonej przestępstwem, a które to przestępstwo i rzekomo wyrządzona nim szkoda nie zostały ani stwierdzone ani popełnione.

Pismem z dnia 11 maja 2018 r. M. M. uzupełniła wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, w którego treści przedstawiono poglądy zawiadamiającej odnośnie interpretacji przepisów art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz art. 191 § 1 kodeksu karnego.

Dnia 25 maja 2018 r. w charakterze świadka został przesłuchany radca prawny M. K. (1). Świadek potwierdził, że w spółce Biuro (...) (...)T. (...). (...) spółka komandytowa istniał konflikt między wspólnikami, którego przyczyną były umowy zawarte pomiędzy komplementariuszkami i spółką, bez akceptacji i wiedzy świadka oraz S. (...) (komandytariuszy spółki), na podstawie których komplementariuszki wypłacały sobie łącznie kwoty kilkudziesięciu tysięcy złotych tytułem wynagrodzenia za usługi na rzecz spółki. Świadek zeznał, że jesienią 2016 r. komplementariuszki wypowiedziały umowę spółki. W trakcie przesłuchania radcy prawnego M. K. (1), Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. dowiedziała się o prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową w (...) postępowaniu przygotowawczym wszczętym w wyniku złożenia przez M. K. (1) zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Miedzy innymi powodem złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa miały być informacje zawarte w raporcie przygotowanym na zlecenie M. K. (1) przez detektywa, z którego miało wynikać, że S. T. i pracownicy spółki Biuro (...) (...)T. (...). (...) spółka komandytowa świadczą usługi w lokalu, w którym działalność prowadzi inna spółka zajmująca się usługami księgowymi, a wśród klientów tej spółki są dotychczasowi klienci spółki Biuro (...) (...)T. (...). (...) spółka komandytowa.

Postanowieniem z dnia 3 czerwca 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. umorzyła dochodzenie. Za podstawę umorzenia dochodzenia Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. przyjęła art. 17 § 1 pkt 2 kodeksu postępowania karnego w związku z art. art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2115), dalej zwana ustawą o radcach prawnych. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. w uzasadnieniu postanowienia dokonała analizy przepisów prawnych mających zastosowanie w przedmiotowej sprawie, jak również przedstawiła motywy podjętej decyzji o umorzeniu dochodzenia. Wskazała, że spotkanie z 7 czerwca 2017 r. miało charakter prywatny i dotyczyło prywatnej sfery działalności M. K. (1) w szczególności roszczeń zgłaszanych przez M. K. (1) jako (...) (...)T. (...) (...) spółka komandytowa w związku z wypowiedzeniem przez komplementariuszki umowy spółki, umów współpracy oraz informacjami pozyskanymi z raportu detektywa. Spotkanie nie dotyczyło działalności zawodowej M. K. (1) jako radcy prawnego. Z całokształtu okoliczności Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. przyjęła, że M. K. (1) mógł być przekonany, że podjęte przez komplementariuszki działania mogły przynieść mu wymierną stratę majątkową, co uzasadniało zapowiedź z jego strony spowodowania wszczęcia postępowania karnego. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. nie dopatrzyła się w zachowaniu radcy prawnego M. K. (1) znamion przewinienia dyscyplinarnego.

Na powyższe postanowienie w dniu 18 czerwca 2019 r. M. M. założyła zażalenie wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i "następcze przekazanie sprawy do dalszego prowadzenia rzecznikowi dyscyplinarnemu ze wskazaniem na konieczność prawidłowej oceny faktyczno - prawnej jego przebiegu i wyciągnięcie z niej poprawnych wniosków na płaszczyźnie prawa materialnego i przepisów postępowania.". Zawiadamiająca zarzuciła postanowieniu błąd w ustaleniach faktycznych, który mógł mieć wpływ na jego treść polegający na bezpodstawnym uznaniu, że czyn opisany (...) wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego nie zawiera znamion przewinienia dyscyplinarnego, z uwagi na to, że radca prawny M. K. (1) mógł mieć podstawy do uznania, że komplementariuszki spółki Biuro (...) (...)T. (...) (...) spółka komandytowa mogły bezprawnie spowodować szkodę majątkową w jego mieniu, gdy tymczasem żadna taka sytuacji nie miała, a wręcz nie mogła mieć miejsca.

Mając na uwadze powyższe, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, rozpoznając zażalenie zgodził się ze stanowiskiem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. będącego podstawą wydania postanowienia o umorzeniu dochodzenia. Postanowienie zostało wydane prawidłowo i odpowiada przepisom prawa. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. poprawnie dokonała ustaleń faktycznych, omówił dowody, wytłumaczyła podstawę prawną rozstrzygnięcia, jak również dokonała prawidłowej analizy okoliczności sprawy skutkujące brakiem możliwości dopatrzenia się zarzucanych w zażaleniu błędów co do ustaleń faktycznych.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawach, radcowie prawni podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych. Zasady etyki radcy prawnego zostały określone w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu ustalonym uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. Natomiast do postępowania dyscyplinarnego zgodnie z art. art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych w sprawach nieuregulowanych w tejże ustawie stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zgadza się ze stanowiskiem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izbie Radców Prawnych (...) W. co do braku możliwości zastosowania w niniejszej sprawie art. 38 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zebrane w sprawie dowody wskazują, że konflikt między (...) (...)T. (...) (...) spółka komandytowa nie był związany ze świadczeniem usług prawnych przez M. K. (1) jako radcy prawnego. M. K. (1) nie świadczył usług prawnych jako radca prawny w (...) (...)T. (...) (...) spółka komandytowa, tym samym nie można przyjąć, że zachowanie M. K. (1) na spotkaniu w dniu 7 czerwca 2017 r. wypełnia znamiona deliktu dyscyplinarnego

określonego w art. 38 ust 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego bowiem jego oświadczenie co do zamiaru spowodowania wszczęcia postępowania karnego nie miało wystąpieniem zawodowego jako radcy prawnego. Nie jest wykluczone, że osoba wykonująca zawód radcy prawnego w sferze prywatnej działalności, nie związanej z wykonywaniem zawodu, zamierzając chronić swoje dobra osobiste, w tym majątek poinformuje drugą stronę zaistniałego konfliktu o zamiarze spowodowania wszczęcia stosownego postępowania, w tym karnego albowiem norma prawna wyrażona w art. 38 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego dotyczy wystąpień zawodowych radcy prawnego, a nie prywatnych. Niemniej jednak zachowanie radcy prawnego należy analizować w kontekście obowiązywania art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego "Radca prawny obowiązany jest dbać o godność zawodu nie tylko przy wykonywaniu czynności zawodowych, ale również w działalności publicznej i w życiu prywatnym." (art. 11 ust. 1), "Naruszeniem godności zawodu radcy prawnego jest w szczególności takie postępowanie radcy prawnego, które mogłoby zdyskredytować go w opinii publicznej lub podważyć zaufanie do zawodu radcy prawnego." (art. 11 ust. 2). Radca prawny M. K. (1) uzyskując informacje o wypowiedzeniu przez komplementariuszki umowy spółki, w której był komandytariuszem oraz umów współpracy zawartych pomiędzy komplementariuszkami a spółką, jak również informacji od podmiotów zewnętrznych o tym, że S. T. i pracownicy spółki świadczą usługi w lokalu, w którym działalność prowadzi inna spółka zajmująca się usługami księgowymi, a wśród klientów tej spółki są dotychczasowi klienci spółki Biuro (...) (...)T. (...) (...) spółka komandytowa, mógł mieć wątpliwości co do tego czy jego sytuacja majątkowa jako wspólnika - komandytariusza nie została narażona na szkody. Poparciem takiego stanowiska jest również to, że radca prawny M. K. (1) jako komandytariusz nie prowadził spraw ani nie reprezentował spółki na zewnątrz. Mógł jednak pozyskiwać informacje ze sprawozdań finansowych za ubiegłe lata obrotowe spółki oraz przeglądać księgi i dokumenty (art. 120 § 1 kodeksu spółek handlowych). Jednakże powyższe powoduje, że wiedza komandytariusza o działalności spółki może być nie pełna w stosunku do informacji posiadanych przez komplementariuszy, tym samym może stwarzać większe pole do zastanawiania się przez komandytariusza nad swoją sytuacją jako wspólnika spółki i podejmowania kroków prawnych celem ochrony własnych interesów.

Norma prawna określona w art. 38 ust 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego dotyczy zasad wykonywania zawodu radcy prawnego, tym samym z tych samych powodów co art. 38 ust 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego nie będzie miała w niniejszej sprawie zastosowania.

Okoliczności sprawy również nie wskazują, na wypełnienie znamion czynu opisanego w art. 191§ 1 kodeksu karnego.

Odnosząc się do podstawy umorzenia dochodzenia, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wskazuje, że art. 17 § 1 k.p.k. określa negatywne przesłanki procesowe, których zaistnienie skutkuje m.in. umorzeniem dochodzenia. Zgodnie z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego - odpowiednio znamion przewinienia dyscyplinarnego, albo ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia przestępstwa - odpowiednio przewinienia dyscyplinarnego. W art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. zostały określone dwie negatywne materialne przesłanki procesowe odnoszące się do braku znamion przewinienia dyscyplinarnego i okoliczności, w których ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia przewinienia. Niewątpliwie są to dwie odrębne przesłanki procesowe. O braku znamion czynu zabronionego mówimy, kiedy w toku postępowania, dokonując subsumpcji pod prawidłowo ustalone okoliczności faktyczne, stwierdzamy brak wypełnienia zachowaniem sprawcy wszystkich znamion przewinienia dyscyplinarnego. Może to dotyczyć każdego ze znamion zarówno strony przedmiotowej, jak i podmiotowej. W niniejszej sprawie

zdaniem sądu dyscyplinarnego Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. prawidłowo przyjęła za podstawę prawną umorzenia dochodzenia art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. bowiem zachowanie radcy prawnego M. K. (2) nie wypełnia wszystkich znamion zarzucanych czynów.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, nie znajdując podstaw do uchylenia zaskarżonego postanowienia i podzielając pogląd Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W., Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, że zażalenie skarżącego nie zasługuje na uwzględnienie i z tych względów postanowiono jak wyżej.

O kosztach postępowania w przedmiotowej sprawie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

Niniejsze postanowienie jest prawomocne, nie przysługuje od niego środek zaskarżenia.